

ANAMENTUL:

Pro an . 300 Lei
 6 m. an . 150 Lei
 3 m. an . 75 Lei
 1 m. an . 25 Lei

TELEFON No. 750.

SOLIDARITATEA

ZIAR INDEPENDENT

REDACȚIA ȘI
 ADMINISTRAȚIA
 Str. Românului 1/a

Inserțiunile se primesc
 la administrație și la
 Agențiile de publicitate

mâinii rămași înafară de frontierele României.

Dincolo de granițele actuale, trase aici o judecată de creionul roșu al românilor dela masa verde, noi avem aproape 3.000.000 de români cari, din nefericire, sunt și astăzi slugi și robi la stăpânii apropiata vecinătate.

Dincolo de Nistrul, care ne desparte de "raia" bolșevic, în satele înșiruite pe malul apei, pe stepa Ociacovului și de aici până la Bug, avem 400.000 de moldoveni, vorbitori de veche limbă românească și păstori în datini strămoșești.

Dincolo de frontiera eșită de sub foarfa inteligentă a mioapei diplomației care este chiar ogoarele țărănilor români făcându-i să aibă jumătate din pământ în România și jumătate în Ungaria, până acolo de apa Tisei, avem deasemenea câteva sute de mii de gospodării ardelenesti, sub stăpânirea ungară.

Torontalul de sub stăpânirea sârbească, cum se știe destul de bine, este aproape în întregime românesc, iar Valea Timocii, malul drept al Dunării, Albania până aproape de Valona, și Macedonia, sunt populate în mare parte de români lăsați de la război la voia întâmplării și la mila stăpânilor streine.

Ca niște fii ai nimănui acești români izolați de noi, îndură cele mai mari greutăți, li-se închid școlile, li-se zăvoresc bisericile și neocrotiți de legi li-se jefuesc gospodăriile și rămân săraci pe drumuri cum rămaseseră sutele de mii de moldoveni de dincolo de Nistru unde prăpădul bolșevic a transformat avutul în cenușe și ruini.

Pe legea minorităților, numai statul nostru pune preț, numai noi știm să respectăm aliniatele privitoare la avutul și dreptul de viață și cultură pe care îl are orice minoritate.

Statele vecine însă nu se sinchisesc de a pune la îndeplinire paragrafele legii minorităților.

În timp ce bisericile și școlile sârbești în România sunt respectate cu sfîntenie, bisericile și școlile românești din Serbia sunt închise.

În timp ce școlile ungurești din Transilvania se bucură de toată libertatea, școlile românești din Ungaria stau lăcătuite de conducătorii lor suspectați și persecutați, sunt siliți să se refugieze, rămânând fără chipul acestor turmele fără păstori.

În Macedonia sfărțiată și căzută pe bucăți de mâini streine, școlile noastre de români stau încuiate, pe când școlile sârbești și ungurești din orașele românești, sunt lăuate să funcționeze în voie.

Starea aceasta de lucruri păgubitoare pentru demnitatea și cultura românească, nu poate însă să mai dăinuiască.

Statul român este dator să intervină cu toată energia trebuitoare și cu toată autoritatea pe care i-o dă dreptatea cauzei, și dacă nu izbutește să obțină pe cale de reciprocitate aceste drepturi consfințite și prin tratatele de pace, să procedeze atunci altfel, și anume: să uzeze de sisteme de constrângere, făcând același lucru pe cari îl fac vecinii atunci când e vorba de școlile minorităților.

Politica externă a Ungariei lui Horthy.

Într'un recent discurs ținut într-o localitate din Ungaria, ministrul de externe al Ungariei, contele Bethlen, a arătat conaționalilor săi, că Ungaria nu are de unde plăti reparațiile ce i-se cer, destul că ea a pierdut imense teritorii.

Continuând, contele Bethlen a arătat că Ungaria e în plină reconstrucție și că a reușit să încheie tratate comerciale cu Austria și Cehoslovacia.

Guvernul ungar — spune contele, — „vrea liniște deplină și desaproabă orice tendință fascistă”.

Ungaria după spusele dlui Bethlen n'are de unde plăti reparațiile cerute, dar cu toată sărăcia, cheltuiește sume imense cu spionajul și cu atentatele în țările vecine, cu bandele de tâlhari ale lui Hejjas și cu extrem de costisitoarele campanii de ponegrire a Românilor, Cehoslovacilor și Jugoslavilor.

Asta înseamnă pentru ministrul amiralului Horthy, a dori liniște deplină și a nu avea cu ce plăti reparațiile datorite.

România și Jugoslavia față de minorități.

— Ce scrie un gazetar ungar din statul vecin. —

Ne-am ocupat în numărul nostru de ieri de nemulțumirile Ungurilor dela noi, cari, după ce ne-au tranșat veacuri de-arândul, pretind și astăzi situații privilegiate.

Ca un răspuns nemulțumirilor lor, îi rugăm pe concetățenii noștri să cetească un articol apărut în „Hirlap” ziar maghiar din Szabadka (Jugoslavia) și reprodus de „Temesvári Hirlap”. Articolul este scris de un ziarist maghiar din rezalatul sârbesc, de d. Graber László, președintele partidului maghiar din Jugoslavia. D. Graber a fost gazetar la Timișoara, procuror la Vârșet, cunoaște Banatul și se interesează de noile condițiuni din România. Dsa constată, că politica față de minorități a României lasă încă de dorit. „Totuși maghiarii și sașii din România au avut drept de vot chiar înainte de ratificarea tratatului de pace” și „maghiarii au reprezentanți atât în Senat, cât și în Cameră”.

„Reforma agrară a României nu este ideală. Totuși unguri lipsiți de pământ nu au fost în general excluși dela binefacerile reformei improprietății. Sunt comune întregi, în care ungurilor fără pământ li-s'a împărțit pământ”.

În viața particulară și comercială, nimeni nu se gândește să împiedece minoritățile de a si vorbi limba maternă: limba maghiară și cea germană se valorifică neîmpiedecate ca limbi auxiliare în administrația ținuturilor locuite de unguri și sași. Este un fapt incontestabil, că cunoașterea în vorbă și scris a limbii românești nu este

nicăieri o primă condițiune a eligibilității, nici chiar în parlament”.

„România nu are tradiții democratice. Jugoslavia le are. România dinainte de război, a fost pământul clasic al democrației țărănești și al toleranței religioase. Azi, totuși, România ne-a întrecut (pe jugoslavi N. R.) în judecarea înțelegătoare și luminată a problemei minoritare”.

În continuare, d. Graber face comparație între situația minorității maghiare din România și între situația ungurilor din Jugoslavia și are cuvinte măgulitoare pentru Statul român.

Datoriile României în America

Ziarul „Morning Post” află din Washington că tratativele relative la rambursarea datoriei aliate în America n'au dat de cât rezultate negative.

Delegații României, dnii Eftimie Antonescu și Antonade au declarat că România n'ar putea încheia un acord pentru a plăti dobânzile datoriei sale față de Statele-Unite decât cu multă greutate, însă în nici un caz nu ar putea să plătească simultan dobânzile datoriei sale față de Franța și Italia. În consecință, ar fi nedrept de a favoriza Statele-Unite acordându-le o preferință în dauna celorlalți creditori ai României.

Experții financiari francezi cari au vizitat Statele-Unite luna trecută, au făcut declarațiuni asemănătoare.

Colonizări în Dobrogea și Ardeal

„Monitorul Oficial” nr. 183 din 21 Noemvrie a. c. publică trei jurnale ale consiliilor de miniștri în cuprinsul următor:

Luând în deliberare referatul dlui ministru al agriculturii și domeniilor nr. 13.035 din 1922, referitor la colonizarea regiunilor cu populație rară din Cadriater (judetele Durostor și Caliacra), cu foști mobilizați îndreptățiți din războiul 1916—1918, domiciliati în regiunile cu populație deasă și lipsiți de pământ;

Luând în considerare și avizul comitetului agrar;

Având în vedere dispozițiunile legii pentru reforma agrară din Oltenia, Muntenia, Moldova și Dobrogea,

Decide:

Aprobă propunerile făcute prin referatul de mai sus și autoriză pe d. ministru al agriculturii și domeniilor cu aducerea la îndeplinire.

Autoriză pe d. ministru al agriculturii și domeniilor să vândă prin bună învoială sau licitație în parcele, împreună cu clădirile și edecurile aderențe, toate viile și plantațiunile de pomi expropriate și cele ce se vor mai expropria pe baza legii agrare din Transilvania, Banat, Crisana și Maramures, în condițiunile arătate în referat.

Aprobă referatul dlui ministru al agriculturii nr. 13.074 din 1922 și-l autoriză să poată arenda terenurile din Transilvania, Banat, Crisana și Maramures, rămase în urma improprietății și destinate colonizării, în condițiunile arătate în referat.

O intervenție militară în Orient?

PARIS. — Un membru al delegației române la conferința din Lausanne într-o convorbire cu trimisul special al ziarului „P. Parisien” a declarat între altele că dacă aliații vor fi nevoiți să recurgă la intervenții militare în chestia orientului, România se va asocia la aceasta.

Pentru mormintele eroilor.

Mitropolitul primat Miron Cristea a lansat un apel privitor la îngrijirea mormintelor ostașilor căzuți în război. Apelul spune între altele:

„Opriti-vă o clipă din goana fără răgaz a vieții de muncă înfrigurată pe care zi cu zi o înșirăm cu toții mai aprig dela războiul cel mare încoace.

E vorba de morții noștri.

Au murit în spitale unii, au putut fi îngropați cu grija alții chiar pe câmpul de luptă; cei mai mulți și-au lăsat lesurile lor anonime, sub o mână de țărână aruncată în grabă. Și locul acela în care trupul lor s'a plămădit cu țărina acestei țări, poate n'a fost însemnat cu nici o cruce, umil monument pe care ultimul creștin și-l pune la căpătâiul mormântului său și de care acela căroră se cuvine toată cinstea și tot prinosul nostru, sunt lipsiți.

De aceea, voi toți căroră vă prisosește, voi toți acei care veți fi priceput și sufletul vi-se va fi pătruns de umanitarul gând sublim al cinstei morților, voi toți acei cari vreți să puneți un drum de frumos și de bunătate în amersul aspru al vieții zilnice, voi toți acei cari vreți să vă plătiți o datorie dreaptă față de cei cari au apărut această țară și au căzut pentru ea. — trimiteți obolul vostru cu mențiunea „pentru un semn la căpătâi” soc. „Mormintele Eroilor” comitetul central, Splaiul Mihail Vodă nr. 3 București — și fiți încredințați că însuși sufletul vostru ați cinstit în chipul acesta.

Hotarele morții nu poartă pecete deosebită, ofrandele se primesc și semnele vor fi puse indiferent de religie sau de naționalitate.

Oprește-te cetitorule și fă o faptă bună!

Mitropolitul Primat (ss). MIRON.

În chestiunea trupelor de teatru ce vin la noi.

Primiți următoarele:

Acum câteva săptămâni a trecut prin Arad, o înghetare de trupă de operetă compusă din rămășițele trupelor mari din Capitală.

D. primar al orașului necunoscând elementele ce o compuneau și nevoind să jignească pe artiștii veniți din vechil regat, le-a aprobat două seri — din puținele seri rezervate — pentru a da reprezentații românești.

Știm cu toții cât de lamentabil au jucat și că ne-a făcut de râs în fața străinilor.

Am rugat atunci personal pe d. primar că, de câte ori se va anunța vre-o trupă din vechil regat, să se intereseze — ce fel de trupă este. D. primar mi-a promis că se va interesa. Cu surpriză am văzut ieri anunțată prin niste afișe mari, cu coroana regală pe ele, o altă trupă foarte slabă din toate punctele de vedere. Pentru a nu face ca trupele serioase care ne vin de acolo să fie primite cu neîncredere, rugăm pe d. primar în numele bunilor români să le pună în vedere vagabonzilor artiști din vechil regat, că Aradul nu e în hotentotia și nu e un teren de exploatare și bătaie de joc pentru cei cari neavând altceva de făcut s'au făcut artiști.

I. DUMITRIU, profesor.

Revista „Gândirea”.

Excelenta revistă literară, artistică, socială „Gândirea” care se tipărea până acum la Cluj, și-a mutat administrația la București ca să poată apărea în condițiuni cum nici nu se poate mai bune.

Tiparul, desenele și materialul literar semnat de cei mai distinși scriitori de azi, fac din „Gândirea” cea mai bună revistă din câte apar acum în țară.

Indemnăm publicul să dea tot sprijinul acestei minunate publicații, cu atât mai mult cu cât un abonament pe un an nu costă decât 160 lei.

Cine se abonează la „Gândirea” se pune în curent cu toată mișcarea literară din țară și străinătate și citește pagini de literatură vrednice de antologii.

Administrația București, strada Povernei nr. 28. — Redacția: Cluj, Bdul Ferdinand nr. 38.

Testamentul lui Carol de Habsburg.

— Argumentele legitimiștilor unguri —

Trăbunul din Viena se ocupă de succesiunea defunctului Carol de Habsburg. După știrile cari circulă, afară de testamentul din 1917, ar mai exista încă unul, mai recent, și foarte important.

Carol de Habsburg l'ar fi scris la Madera, în timpul ultimului său exil. După Bécs Magyar Újság (ziar maghiar care apare la Viena) acest al doilea testament constituie o adevărată profesiune de credință politică. El spune că tradițiile istorice impun Habsburgilor datoria de a-și asigura tronul Ungariei. Aceasta ar fi, de altfel, primul pas pentru reconstituirea vechii monarhii austro-ungare.

Testamentul angajează pe prințul Otto, când va fi devenit major, să lucreze pentru realizarea aspirațiilor Habsburgilor și să facă din restaurarea unui puternic imperiu dunărean, catolic, scopul existenței sale.

Aceste știri despre al doilea testament au avut un răsunet puternic în Ungaria. Legitiști s'au alarmat. Unii dintre ei, acuzați că fuseseră răi inspiratori cu prilejul ultimelor încercări de restaurare, negă autenticitatea actului citat. După Benitzky ar exista în adevăr un al doilea testament, dar nu este cel pe care îl rezumă Bécs Magyar Újság. Adevăratul testament ar fi fost lăsat de Carol de Habsburg în Ungaria.

Oricare ar fi adevărul, faptul este că adevărată campanie de presă s'a deslășuit în jurul acestui document. O parte a ziarelor din Budapesta se ridică împotriva legitimiștilor pe cari îi acuză că primejdnește independența Ungariei. Astfel Pestí Hirnap scria zilele trecute:

„În testamentul său Carol de Habsburg impune fiului său Otto datoria de a restaura integral vechea monarhie habsburgică. Dar chiar dacă n'ar fi acestea scrierile lui Carol, nici un legitimist n'ar putea nega că acestea au fost sentimentele lui. Niciodată n'a putut fi făcut să renunțe la coroana austriacă, pentru a se mulțumi numai cu cea a Sfântului Ștefan. Înzădar ar recupa Ungaria Carpații și Transilvania, dacă ar trebui să se teamă de Viena, de Praga, de Leopold și Triest”.

În jurul acestui articol s'a încins o vie polemică.

Contele Aponyi a răspuns că legitimiștii maghiari nu puteau cere regelui să renunțe la tronul austriac, căci acest lucru este absolut imposibil. Nu se putea cere împăratului să respingă cu brutalitate pe amicii săi din Austria, cari se grupau în jurul lui. Cum privia Carol de Habsburg independența Ungariei, reese dintr-o serioasă pe care a adresat-o în 1920 lui Rakovszky. În această scrisoare constată, că Pragmatica sancțiune își perduse valoarea ei juridică. Forțele financiare și militare ale Ungariei nu mai puteau fi întrebuințate pentru realizarea pretențiilor regale pe teritorii străine. Ungaria avea să se bucure deci, în viitor, de o completă independență, și în domeniul militar, și în cel al politicii externe.

Pestí Hirnap a răspuns astfel acestor considerațiuni:

„Restaurarea Habsburgilor este pentru Ungaria o chestie de pace ori de război. Noul rege trebuie să fie ales prin voința populară, fie el Habsburg ori nu. Pragmatica sancțiune fiind abrogată este necesar să se elaboreze o nouă lege. Dacă majoritatea națiunii vrea să-l aleagă pe Otto de Habsburg, poate s'o facă, dar numai în virtutea unei legi speciale maghiare. Înainte de a se pune deci chestiunea persoanei trebuie să se lămurească principiile constituționale ale regalității. Poporul cere restaurarea drepturilor sale, nu reconstituirea îndoitei monarhii, care ar aduce noni primejdii”.

Evident, ziarul legitimiștilor, Magyarorszag, a răspuns acestor argumente. El asigură că legitimiștii maghiari sunt departe de a se gândi la restaurarea unui regim care timp de patru sute de ani a săpat bazele independenței maghiare. Ei luptă numai pentru izbândă acelei politici pe care o misiunea istorică a Ungariei. Și atunci Un-

garia are nevoie de un sprijin contrar sârbilor și românilor. Fără a se gândi la restaurarea vechii monarhii dualiste, la maghiari cred, că singura cale deschisă este asigurarea cooperării cu Austria. I acesta numai ar putea fi sigură că nu va vasală miciei Antante și că-și va putea reînța de recucerire a vechilor frontiere.

Evident, presa oficială, n'a luat parastă discuție. Dar din rezumatele de se vede clar, că toți ungurii, legitimiști visază reconstituirea Ungariei.

Se înțelege deci, că toți vecinii Ungdatoria să urmărească atent politica Bu

Viața muncitoreas

Inspectoratul muncii a terminat ieri vece urmate sub conducerea sa între pat muncitorii dela uzinele din localitate, pe cheerea noului contract colectiv.

Patronii și muncitorii dela uzinele (apaduct, tramvai, uzina de gaz) aceia dăstria ferului și aceia dela fabrica de Hendl și întreprinderea electrotehnică B eăzut de acord ca salariile să fie urcate e sută, adică să se plătească muncitorilor lei 50 bani până la 14 lei de oră.

Patronii au cerut în cursul tratativei troducerea muncii în acord. Muncitorii refuzat categoric această cerere a patronik au cerut dela aceștia ca să precizeze în am munca în acord, iar nu să se facă expe în dăuna muncitorilor.

Patronii au renunțat însă la urmă la cerere a lor.

Direcțiunea uzinelor electrice și munc cester uzino au eăzut de acord asupra sis și a timpului, dar chestiunea salariilor și baților de încredere va fi dusă înaintea e de arbitraj. Președintele acestei comisii traj va fi în urma dorinței direcțiunei primarul d. dr. Ștefan Anghel.

În ce privește chestiunea bărbăților de dere, direcțiunea uzinelor a declarat că poate învoi la introducerea sistemului, bați de încredere în atelierele uzinelor el

Între Direcțiunea C.F. Podgorone și t torii acesteia nu s'a putut ajunge la nici legere relativ la nici un punct al tratativelor, a timpul de lucru. Astfel întreagă cauza va intată comisiei de arbitraj dela Tribunalul al cărei președinte este consilierul Horvá

La căile ferate Arad—Cenădane s'a e punctele vechiului contract colectiv să fie tate nemodificate în noul contract, cerând către muncitori singur urcarea salariilor.

Direcțiunea a admis urcarea cerută de eitori, dar numai pentru cazul dacă min comunicărilor va aproba pentru aceste că o corespunzătoare urcare a tarifului.

Si această cauză va i înaintată comisii arbitraj.

În ce privește contractul-colectiv al m rilor dela fabrica „Astra”, tratativele vor f mate de o comisie mixtă din care va face la cererea ministerului industriei, și inspe industrial din Arad, d. Trimbiționi.

În ce privește orele suplimentare, la e muncitorilor s'a eăzut de acord la toate u eă ore suplimentare, exceptând uzinele, car ționează în continuitate, se vor face nu cazuri de extremă nevoie.

Traficul de cale fer româno-jugoslav

Ieri Joi 23 Noemvrie a. c. a avut loc o rintă la Subotija (Jugoslavia) care a av scop încheierea unei convențiuni pentru direct de călători, bagaje și mărfuri între nia și Jugoslavia.

Bazele acestei convențiuni, sunt a identice cu acelea din convenția cu Cehoslo anume: taxele convenite se vor încasa în fiecărei țări așa că pentru liniile române a plăti taxele în lei iar pentru Jugoslavia în e

Nu se va admite incasarea taxelor în m convertită.

La această conferință a fost delegat di tea CFR, d. A. Tunescu șef de divizie din cjul comercial al Direcțiunei Generale CFR

Legenda ouălor acaparate.

In orașul ăsta 'n care
Toată ziua plouă;
S'a întâmplat din întâmplare
O întâmplare foarte mare
Și v-o spun și vouă:
A căzut o foarte tare
Și complet păgubitoare
Grindină de ouă.
Cum s'a petrecut și cum e
Asta cu puțință,
Și apoi fenomenul-anume
Ce 'nsemnează-acum și cum e
Socotit de știință,
— Fiindcă nu e lucru mic —
Eu cu mâna pe conștiință
Jur că nu-mi explic.
Unu spun că un ovrei
C'o idee nouă,
— Fiindcă știți c'asa sunt ei —
A mâncat un sac de mei
C'o gutue nouă,
Și văzând c'afară
Plouă și iar plouă,
A plecat la țară
Ca să strângă ouă.
Negustorul meu Izsac
Cu idee nouă,
Mult mai vrednic ca un Dac,
Negustorul meu Izsac,
Se scula din somn buimac
Noaptea de la 2,
Se 'ncălta 'n pantofi de iac
Și-si făcea cuibar din frac
Și pornea să ouă.
Și făcând așa Izsac,
Oua după ouă,
Nu din gând în gând, pe plac,
Cum vă pare vouă,
Ci continuu ca un Dac,
Seara până la 9,
Strânse harhăru 'ntr'un sac
Un vagon de ouă...
Inșă într'o dîmineață
— Dis de dîmineață —
Profitând de faptul că
Cerul era în ceață,
Se gândi și s'apucă
Dis de dîmineață,
Să le-ărunce sgomotos
Cu un gest mărînjimos
Peste noi în plăta...
Să fi fost în locul lui,
Altul mai prevăzător,
— Cam ca cine să vă spu? —
Uite chiar ca Dumnealui,
N'avea milă de popor
Și-si punea ouăle 'n cui
Să le aibă 'n viitor,
Fiindcă sunt ouăle lui;
Inșă uite Dumnealui
— Fiindcă asta vream să spu —
Nu este — acaparator,
Ci din contră, lucru rar,
El cu fapta Dumnealui,
Va rămâne legendar,
Făcând probă ori și cui,
Că e și umanitar.
In orașu ăsta 'n care
Toată ziua plouă,
Faptul că plouă și-o mare
Grindină de ouă,
... chestiune nouă...
Cum s'a petrecut și cum e
Asta cu puțință,
Și-apoi fenomenul-anume
Ce 'nsemnează-acum și cum e
Socotit de știință,
Si de doctori, — zic:
Eu cu mâna pe conștiință
Jur că nu-mi explic.
Si-or și cât m'oi ocoși
Si m'oi da de-a dura,
Si ori cât m'oi ostăni
Si mi-oi bate gura.
Tot nu se va lămuri,
Dacă și-astăzi v'a mai fi.
Scumpă... prăjitură. SOL — BIS.

INFORMAȚIUNI.

— Am anunțat în numărul nostru de ieri marele incendiu ce s'a produs Joi seara în moara din comuna Sântana, proprietatea lui Adam Zimmermann. Moara a ars complet. Paguba se ridică la 2 milioane lei.

Muncitorul Buga Petru originar din comuna Mărza (plasa Ineu) și în serviciu la fabrica de cărămizi din hotarul Borssebesului a ieșit alaltăieri din această fabrică cu o locomotivă. Din cauze necunoscute locomotiva s'a răsturnat și muncitorul căzând sub ea a fost strivit.

Tăranul Miclea Nichita din comuna Berindia scotând apă din fântână a căzut în aceasta înecându-se. Cadavrul lui a putut fi scos deabia după trei ore din fântână.

Luni, 27 Noemvrie c., compania Niculescu-Buzău et Mișu Fotino va da o reprezentatie teatrală la Teatrul orașenesc jucând „Legenda Coroanei” piesă în versuri de Mircea Radulescu, jucată la serbările încoronării pe scena Teatrului Național din București.

Spectacolul va începe cu: „Gînerile dîlui Prefect” comedie, localizare de P. Gusti. (Începutul la ora 9 precis).

Românii din Newyork au decis dăruirea unui bust al lui Theodore Roosevelt, fost președinte al Statelor-Unite, poporului român.

Bustul va fi dus în România în luna Februarie 1923 și va fi așezat în una din pietele Bucureștilor. Românii din Newyork au făcut deja întrebare guvernului român să designeze locul mai potrivit pentru bust și să trimită și desenele pietei, ca sculptorul american să-și poată face planuri exacte.

Delegațiunea comercială rusă din Londra, a primit din Moscova o radio-telegramă în care se spune, că pentru prima dată, după un lung șir de ani, a reînceput bătărea de monede de aur în Rusia.

Printr'un decret al consiliului comisariilor poporului, comisariatul finanțelor a fost autorizat să bată monede de aur.

În unele cercuri, de obicei bine informate se vorbește despre numirea prietenului Barbu Știrbei, la președinția societății „Reșița”.

Chestiunea va fi definitiv hotărâtă în cursul acestei luni, înainte de prima ședință a consiliului.

Ziarul „Prodos” din Constantinopol anunță că guvernul elen de acord cu cel jugoslav va face noui demersuri la Sofia, în legătură cu apariția de bande bulgare în Tracia occidentală.

După „Prodos” aceste bande au devenit destul de numeroase în ultimul timp și atacă satele în Tracia occidentală.

Ziarele dobrogene aduc următoarea știre: „Alaltăieri după aoneazi regele pădurilor dobrogene, vestitul Vârlan, a sfidat încă odată incapacitatea organizației noastre polițienesti.

El a atacat pe administratorul plășii Casimcea, care trecea prin pădurea Babadagului în drum spre Tulcea.

Dupăce l'a desbrăcat până la cămașă, l'a lăsat să-și continue drumul, interzicînd vizibilității — sub amenințare — de a imprumuta celui jefuit vre-o haină.

Jandarmii, ca totdeauna, au sperat să pună mâna pe bandit: dar au bătut zadarnic tufele pădurii, timp de 2 zile”.

Jean Goldberg, cunoscutul profesor de limba română, franceză, germană și engleză, pentru începători și avansați (literatură și corespondență comercială) în dorința de a fi cât mai mult cunoscut uimitorul său talent de predare, anunță că orice doamnă, domnișoare, domni și elevii școlărilor fără deosebire de vîrstă și fără cunoștințe anterioare, vor fi în stare ca după 5—6

luni, să scrie, să citească, să corespundă și să se exprime ușor și corect în limba streină.

După aceeași metodă predau și acelorora care doresc să învețe numai a vorbi. Strada Eminescu 9. II. et. (Deák Ferenc).

Ministrul de interne în Arad.

— Conferința prefectilor din Ardeal. —

Ieri dimineață la orele 9 și 40 a sosit la Arad ministrul de interne d. general Arthur Văitoianu.

În gară d. general Văitoianu, a fost întâmpinat de prefectul județului, d. inspector general Georgescu, primarul orașului d. dr. I. Robu, prefectul poliției Ovidiu Grătta, membrii comitetului organizației liberale din localitate, conduși de președintele acestei organizații, dnl dr. Aurel Demian.

Dela gară d. ministru de interne a mers la prefectura județului, unde îl așteptau pe d. ministru, toți prefectii județelor din Ardeal, absoțându-se numai prefectul județului Caras-Severin și acela al Cîneșului, cari au fost împiedecați a sosi la timp la Arad — convocați la conferință pentru ziua de ieri.

Conferința prefectilor a ținut înainte de masă până la orele 1, și apoi s'a luat masa în restaurantul otelului „Central”.

Conferința prefectilor a continuat după masă la orele 4 și jumătate, durând până seara la orele 7.

D. ministru de interne a primit după aceasta pe membrii comitetului organizației liberale din localitate, cu care s'a întreținut timp îndelungat.

D. ministru Văitoianu a primit în urmă pe reprezentanții presei din localitate.

La întrebările ce i-sau adresat d. ministru, a declarat, că a chemat pe toți prefectii din Ardeal la Arad la o conferință pentru a întări legăturile ce trebuie să existe între minister și prefectii de-o parte, iar de altă parte între prefectii înșiși.

În conferința prefectilor s'a discutat între altele reforma administrativă.

După orele 9 dnl ministru general Văitoianu s'a restrîns cu acceleratul la București.

Prețul gazului metan.

O decizie apărută în „Monitorul Oficial” nr. 186 din 21 Noemvrie stabilește că preturile fixate și actualmente în vigoare, pentru gazul metan produs la exploatarea Statului dela Sărmășel, precum și cele ale Societății Ungare de gaz metan (U. E. G.) rămân valabile până la 31 Decemvrie 1922.

Aceste preturi sunt:

Pretul gazului furnizat uzinelor Solvay-Turda se fixează la sonda Sărmășel cu 6 (sease) bani metru cub.

Societatea ungară de gaz (U. E. G.) sub administrația sequestră, este autorizată a încasa 4 (patru) bani de m. c. transportat prin conductele Bazna-Medias și Saros-Diciosănmărtin; preturile din tarif înțelegându-se la schelă.

BURSA.

Zürich. 23 Nov. (Deschiderea). Berlin 86250, New-York 537. Londra 2415, Paris 3900, Milano 2505, Praga 1695, Budapesta 02250, Agram 195, Varșovia 00350, Viena 74, coroane stampilate 76.

București, 23 Noemvrie. Devize: Paris 1115, Londra 698, New-York 159, Italia 725, Elveția 2925, Praga 500, Viena 2150, Berlin 250, Budapesta 650. Valute: mărci 300, leva 110, sterline 705, franci francezi 1118, franci elvețieni 2950, lire italiene 725, dinari 245, dolari 159, napoleon 560, coroane austriace 24, coroane ungare 650, socol 500.

Arad, 23 Noemvrie. Dolari 160, mărci 003, socol 5, dinari 2.20, franci francezi 11.50, coroane ungare 00650, Plăți: Budapesta 15.20, Viena 450, Berlin 000275, Praga 5.02.

prăvălia textile **Pascu și Nicolits** Piața Catedralei (Tököl-tér) 8. Se vînd cele mai moderne și ieftine stofe, pânză, zephir, batist, cîrpe, dantele, ață de țesut, stofe bărbătești etc.

TELEGRAME.

Lucrările Conferinței dela Lausanne

— CHESTIUNEA TRACIEI. —

LAUSANNE. — Comisia pentru afacerile orientale întrunindu-se sub prezidenția lordului Curson, a discutat chestiunea frontierei Traciei. Ismet Pașa a făcut cunoscute pretențiile Turcilor, cari cer să stabilească frontiera din 1913 a Traciei apusene. Venizelos s'a declarat învoit a ceda Turciei frontiera din 1915. Ministrul de externe jugoslav Nincici propune ca frontieră râul Marita și cere plebiscit și o zonă neutră. Ministrul de externe al României d. Duca, se atasează propunerii dlui Nincici.

Venizelos a făcut un expozu mai lung al situației dezolante a Greciei, datorită întoarcerii regelui Constantin. Ismet Pașa, pentru legitimarea revendicărilor Turcilor, a expus motive istorice. — Discuția continuă. (Rador).

Dela Consiliul de miniștri

BUCUREȘTI. — Azi a avut loc un consiliu de miniștri în care s'a discutat asupra proiectelor de legi cari vor fi aduse în sesiunea parlamentară ce se va deschide. (Rador)

Deschiderea Parlamentului German.

BERLIN. Azi se deschide parlamentul german cu care ocaziune șeful noului guvern, dlul Cuno, își va expune programul. (Rador)

Declarațiile dlui B. Mussolini.

— RELATIILE FRANCO-ITALIENE. —

PARIS. — Primul ministru italian Mussolini a acordat ziarului „Matin” un interview în care a spus că nemulțumirea Franței provocată de tratatul de pace e justificată. Războiul ar fi trebuit continuat până la sfârșitul lui firsec, care ar fi avut ca urmare naturală pentru Franța: Berlinul; pentru Italia: Viena și Budapesta.

Mussolini a constatat cu ocazia călătoriei sale în Germania, că acolo nu se cam vede că Germanii ar fi dispuși să plătească reparațiile, dimpotrivă dispoziția e foarte ostilă Italiei și Franței. Mussolini a mai adăugat, relativ la situația din Germania, că partidul conservator german lucrează împreună cu comunistii ruși, dar această mișcare va găsi în fața ei civilizația apuseană. De aceea e mare nevoie de alianța franco-belgiană-italiană, care să servească apărarea comună. Aceeași este situația și în ce privește evenimentele din Orient. La sfârșitul convorbirii primul ministru italian a declarat că între Franța și Italia vor urma tratative în vederea încheierii unei convenții militare.

Franța își recheamă ministrul dela București.

BUCUREȘTI. — Ministrul Franței la București dl Daechner, a fost rechemat. Succesorul dsale n'a fost încă numit. Atașatul militar francez, generalul Pétin a fost deasemenea, rechemat. (Rador.)

Noul șef al Partidului Muncitoresc englez

LONDRA. — Macdonald a fost proclamat șef al partidului muncitoresc englez. (Rador)

ȘTIRI TEATRALE

Repertoriul săptămânii.

VINERI. — „Mireasa din Hamburg” (Ab.)

SÂMBĂTĂ. — „Slovacul ciurar” (Ab.)

Inceputul la ora 7 și jum.. La ora 10 și jum. piesa „N'ai ceva de vămuit?”

DUMINECĂ — Matineu: „Floarea de câmp”

Seara: „Slovacul ciurar”. Inceputul la orele 7 și jum. La orele 10 și jum. Cabaret senzațional

Redactor responsabil: LAURENTIU LU
Cenzurat: Dr. MAGER.

... Institutul de vaccinare

dr. Sever Pascușii

Arad, Piața Avram Iancu No 2

Lieferează, la comandă, vaccin
contra vărsatului la porci și

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC DIN ARAD

TIPOGRAFIA CONCORDIA

SOCIETATE PE ACȚII. ARAD, STR. ROMÂNULUI 1a

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru autorități, bănci și societăți, precum și invitații pentru logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebrele se execută cu cea mai mare urgență. Serviciu prompt.

Prețuri moderate.